

نشست صد و ششم باشگاه قرآنی نور - مکتب‌سازی

بسم الله الرحمن الرحيم

قبل از اینکه موضوع اصلی جلسه را شروع کنیم، لازم می‌دانم چند نکته مقدماتی بیان کنم که باید به آن توجه کنیم و بعد وارد دستور جلسه این نشست شویم. فردا، شهادت امام صادق (ع) است، ما یک بار در باشگاه قرآنی نور در نشستی در مورد اهل بیت (علیهم‌السلام) و شیعه دوازده امامی صحبت کردیم، توصیه می‌کنم عزیزان و سروران آن جلسه را بشنوند. به نظرم هر شیعه‌ای یک بار باید این موضوع شیعه دوازده امامی بودن و علت آن را بشنود، فارغ از ادله اثبات امامت و اینکه اصلاً چرا دوازده امام داریم؟ و هر امام با امام دیگر چه فرقی دارد؟

روایت پیامبر (ص) در وصف امامان

وجود مقدس حضرت پیامبر گرامی اسلام (ص) در روایتی هر یک از این امامان بعد از خودشان را با یک وصفی خطاب می‌کنند، مثلاً خطاب به آقا امیرالمؤمنین (ع) می‌فرمایند: «أنت إمام بعدی و أنت نذیر أمتی»، تو انذار دهنده امت من هستی. در مورد امام مجتبی (ع) می‌فرمایند: «و الحسن بن علی و هو قائد أمتی». توضیحات این روایت در مورد هر کدام از ائمه (علیهم‌السلام) در آن جلسه آمده است. در مورد امام صادق (ع) می‌فرمایند: «جعفر بن محمد و هو کاتب أمتی»، او کاتب امت من است. اگر کمی در این معنا غور کنیم آنچه که از این کلمه فهمیده می‌شود این است که وجود مقدس امام جعفر صادق (ع) آن کسی بودند که حرکت پیامبر (ص) را به مکتب تبدیل کردند. مکتب‌سازی به صورت ویژه توسط امام صادق (ع) انجام شد.

لزوم مکتب‌سازی

خیلی وقت‌ها حرکت‌های خوبی چه در سطح خرد و چه در سطح کلان اتفاق می‌افتد، مثلاً یک نفر مدرسه می‌سازد یا درخت می‌کارد، یا چند بچه یتیم را سرپرستی می‌کند. این‌ها کارهای خوبی هستند اما مکتب ساختن یعنی احداث مدرسه یا یتیم‌نگه داشتن به یک ساختار در چارچوب برنامه نظام تبدیل شود؛ که بعد از آن افراد زیادی وارد این ساختار شوند و آن مکتب و آن جریان الی‌الابد ادامه پیدا کند. خیلی از ما کارهای خوب انجام می‌دهیم ولی به مکتب تبدیل نمی‌شود، به دلیل اینکه اهتمام نداریم، یا بلد نیستیم چه طور مکتب‌سازی کنیم و یا مبانی اجازه نمی‌دهد.

این جمله، جمله مهمی است که اگر انسان مانند امام خود دغدغه جهانی داشته باشد، ناچار به مکتب‌سازی است. دغدغه امام زمان (ع)، چند تا آدم و چند تا مریض نیست؛ مریض‌های زیادی آن وجود مقدس را صدا می‌زنند و ایشان همه صداها را می‌شنوند و دغدغه همه را دارند. اگر کسی نگاهش شبیه امام شد، شبیه دعایی که در ماه مبارک رمضان می‌خوانیم: «اللهم أشف كل مريض، اللهم فك كل أسير»؛ یعنی خدایا می‌خواهم همه مریض‌ها شفا بگیرند، می‌خواهم همه اسیرها آزاد بشوند، ناچار به مکتب ساختن است و گرنه این موضوع محقق نمی‌شود. چون اگر کسی بخواهد کاری کند که همه مریض‌ها شفا بگیرند، باید شیوه مریض نشدن، پیشگیری کردن یا درمان را تبدیل به یک مکتب کند که بعد از ده‌ها سال همه مریض‌های دنیا خوب بشوند و گرنه نمی‌شود این دعا را گفت که «اللهم اشف كل مريض». خدای نکرده امام (ع) حرف نشدنی زده است و دعایی نکرده است که حالا نشد هم نشد؛ بلکه وقتی دعا می‌کند دعایش ناظر به عمل است، یعنی در راستای دعایش عمل انجام می‌دهد.

دغدغه جهانی برای مکتب‌سازی

پس اولاً باید دغدغه جهانی داشته باشیم، مثل نجات همه نوجوان‌های عالم، عاقبت بخیری همه دختران عالم، محقق شدن ازدواج شایسته برای همه مجردهای عالم و...؛ ما باید اینطور دعا کنیم. قرآن و انبیاء و اهل بیت (علیهم السلام) در منطلق فکری، در دعا و در شیوه عمل خود، این‌طور به ما یاد داده‌اند. اگر کسی چنین افقی پیدا کند، آن وقت ناگزیر است از اینکه به مکتب‌سازی فکر کند. البته هرکسی نمی‌تواند در همه موضوعات مکتب بسازد، این امری بدیهی است. پزشک، خانم خانه‌دار یا معلم می‌تواند در کاری که تخصص دارد، مکتب درست کند. پس لازم است که ما سنت درست کنیم و آن سنت را به قاعده تبدیل کنیم و برای آن آدم تربیت کنیم؛ سپس آن قواعد را تبدیل به فرهنگ کنیم تا بتوانیم مکتب بسازیم.

برنامه‌ریزی برای مکتب‌سازی

من در آستانه شهادت امام صادق (ع) یک درخواست دارم: اینکه حداقل یک روز در سال یعنی ایام شهادت امام صادق (ع) به این موضوع و کاری که انجام می‌دهیم فکر کنیم که چه‌طور می‌توانیم آن کار را به مکتب تبدیل کنیم. هرکسی در این عالم کار خیری انجام می‌دهد؛ یکی کار خیرش این است که برای تهیه جهیزیه پول جمع می‌کند، یکی برای آدم‌های نیازمند لباس‌های دست دوم جمع می‌کند. این را چه‌طور می‌توان به مکتب و جریان تبدیل کرد؟ این‌طور نباشد که تا وقتی ما هستیم این کار خوب انجام بشود و فقط ما انجام بدهیم. شیعه باید این‌طور فکر کند که کاری که می‌کند را به جریان تبدیل کند؛ اگر این کار را انجام بدهد، شیعه امام صادق (ع) می‌شود.

منظور این نیست که بقیه اهل بیت علیهم السلام اینطور نبودند بلکه منظور این است که امام صادق (ع) در عالم پرچمدار مکتب ساختن هستند. جا دارد یک روز در سال را برای فکر کردن روی این موضوع بگذارید که چطور عرصه فعالیت خودتان را به مکتب تبدیل کنید. به این موضوع فکر کنید و در موردش مطالعه کنید. کتاب‌هایی در سیره امام صادق (ع) پیدا کنید و مطالعه کنید، در قرآن سیر کنید، ببیند در قرآن چطور جریان درست شده است. در سیره آدم‌های جریان‌ساز مثل حضرت امام رضوان الله تعالی علیه فکر کنید، ببیند چطور جریان درست کردند.

رسالت مکتب‌سازی

از آنجایی که ما خلیفه خدا در زمین هستیم؛ اِنِّیْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَهٗ، علی القاعده این رسالت را داریم که برای کل دنیا فکر کنیم و باید برای این موضوع دست و پا بزنیم؛ خوب است یک روز در سال به این موضوع فکر کنیم. ممکن است بعداً بگوییم ما بلد نیستیم مکتب‌سازی کنیم ولی باید بتوانیم ادعا کنیم که ما به اندازه‌ای که توانستیم برایش مطالعه کردیم، دعا کردیم و خواستیم ولی توان ما همین اندازه بود. این بد است که در روز قیامت ببینیم که اصلاً به آن فکر نکرده‌ایم و برای آن دعا نکرده‌ایم. باید دعا کنیم؛ حالا اگر در ظرف وجود ما و عالم باشد، محقق می‌شود و اگر محقق هم نشد، ما سعی خودمان را کرده‌ایم. این نکته اول که ان‌شالله به برکت وجود امام صادق (ع)، شیعیان واقعاً شیعه جعفری شوند؛ هر شیعه‌ای کاری که می‌کند مکتب‌سازی و جریان‌سازی کند. ان‌شالله که این اتفاق برای همه ما محقق شود و از این دریچه بتوانیم امام خود را یاری کنیم به برکت صلوات بر محمد و آل محمد.

اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم